

τὴν ἐνδεκάτην ὁ Βαζαῖν ἐξῆλθε τῆς κρύπτης του, φέρων τὴν σχοινόπλεκτον κλίμακα. Προσέδεσεν αὐτὴν καὶ κατέβη μέχρι τῶν βράχων. Ἄμα τῇ αὐγῇ συνεργός τις ἀπέσπασε τὸ σχοινίον καὶ ἔρριψεν αὐτὸ κάτω τοῦ τείχους. Περὶ τὴν ὁγδόην καὶ ἡμίσειαν ὁ διευθυντὴς ἀπορῶν πῶς ὁ Βαζαῖν, ὅστις ἐξήρχετο ἐνωρίτατα, ἔμενεν ἀκόμῃ ἐν τῷ δωματίῳ του, ἐζήτησε πληροφορίας. Ὁ θαλαμηπόλος τοῦ στρατάρχου ἠρνήθη νὰ εἰσέλθῃ παρὰ τῷ κυρίῳ του. Περὶ τὴν ἐνάτην τέλος ὁ διευθυντὴς διέρρηξε τὴν θύραν. Ὁ κλωθὸς ἦτο κενός. Ἀφ' ἐτέρου, ἡ κυρία Βαζαῖν, πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου αὐτῆς, ἀπῆλθεν εἰς ἀνεύρεσιν προσώπου, ὀφείλοντος ζωηρὰν εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν Βαζαῖν, καὶ ἐκάνονισε μετ' αὐτοῦ πάσας τὰς λεπτομερείας τῆς ἀποδράσεως. Εἶτα δὲ μετέβη εἰς Γένουαν, ὅπου ὑπὸ πλαστὸν ἔνομα ἐνκύλωσεν, ἐπὶ τῇ προφάσει ἐκδρομῆς εἰς Νεάπολιν, μικρὸν ἰταλικὸν ἀτμόπλοιο, ἀντὶ χιλίων φράγκων καθ' ἐκάστην. Ἡ ναύλωση ἐγένετο διὰ μίαν ἐβδομάδα, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡδύνατο νὰ παραταθῇ δι' ἴσον χρονικὸν διάστημα καὶ τὸ πλοῖον ἐξέπλευσεν. Μόλις ἄμα ἀνήχθη εἰς τὸ πέλαγος, ἡ περιηγῆτρια ἐφάνη μεταμελομένη καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ πλοίαρχου νὰ πλεύσῃ εἰς Κάννας, ὅπως παραλάβῃ τὴν ἀνδραδέλφην της. Ὁ κυβερνήτης συγκατένευσε προθύμως καὶ τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς ἠγκυροβόλει ἐν τῷ ὄρμῳ τοῦ Ζουάν. Ἡ κυρία Βαζαῖν ἀπέβη εἰς τὴν ξηρὰν συνιστώσα εἰς τοὺς ναύτας νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶσι μετὰ τῆς λέμβου. Ὁ πιστὸς αὐτῆς συνεργὸς ἀνέμενεν αὐτὴν μετ' ἄλλης λέμβου παρὰ τὸν περίπατον τῆς Κροαζέτ, διέπλευσαν δ' ὁμοῦ τὸ στενὸν πέραμα τὸ χωρίζον τὴν ξηρὰν ἀπὸ τῆς νησίδος τῆς ἀγίας Μαργαρίτας. Ὁ σύζυγός της εὕρισκετο ἐπὶ τῶν βράχων, μὲ καταξέσχισμένα ἐνδύματα, μεμωλωπισμένον ἔχων τὸ πρόσωπον καὶ αἰμοφύρτους τὰς χεῖρας. Ἐπειδὴ ἡ θάλασσα ἦτο τρικυμιώδης ἠναγκάσθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ὕδωρ, ὅπως φθάσῃ μέχρι τῆς λέμβου, ἥτις θὰ συνστρίβετο ἂν ἐζήτηί νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὴν ἀκτὴν. Ὅταν ἐπανῆλθον εἰς τὴν ξηρὰν, ἡ λέμβος ἐγκατελείφθη, διεθυνώθησαν δ' ἐν τάχει πρὸς τὸ πρῶτον πλοίαριον καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον. Ἡ κυρία Βαζαῖν εἶπε πρὸς τὸν πλοίαρχον ὅτι ἡ ἀνδραδέλφη της πάσχουσα δὲν ἡδύνατο νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ, δεικνύουσα δὲ τὸν στρατάρχην προσέθηκεν :

— Ἐπειδὴ δὲν ἔχω ὑπηρετήν, ἐπῆρα αὐτόν. Ὁ βλάξ ἔπεσε ἐπάνω εἰς τοὺς βράχους καὶ ἔγεινεν εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν βλέπετε. Στείλατέ τον, σὰς παρακαλῶ, μαζί με τοὺς ναύτας νὰ πλυθῇ καὶ νὰ ἐμβαλῶσιν τὰ φορέματά του.

Ὁ Βαζαῖν κατεκλίθη ἐπὶ τοῦ καταστρώ-

ματος, τὴν δὲ αὐγὴν τῆς ἐπιούσης ἀνήχθησαν εἰς τὸ πέλαγος. Ἡ κυρία Βαζαῖν μετέβαλε σχέδιον, προσποιηθεῖσα δὲ τὴν ἀσθενῆ, ἐπανῆλθεν ἐκ νέου εἰς Γένουαν. Ἀλλ' ἡ εἰδήσις τῆς ἀποδράσεως εἶχε διαδοθῇ, τὸ πλῆθος δὲ συναθροισθὲν ὑπὸ τὸ ξενοδοχεῖον ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ ἐμμανῶς. Ὁ ξενοδόχος ἔντρομος ἐφυγάδευσε τοὺς ξένους διὰ μυστικῆς τινος θύρας.

Τὴν διήγησιν παρέθηκα, ὥς μοι ἐγένετο, ἀλλ' οὐδὲν περὶ τῆς ἀκριβοείας αὐτῆς δύναμαι νὰ βεβαιώσω.

Ο ΜΟΖΑΡΤ

Παιδικὴ ἀνάμνησις

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἦτο μὴν Ἰανουάριος τοῦ 1832. Ὁ ἐξοχος θίασος, ὅστις παρίστανε τότε ἐν τῷ Ἰταλικῷ θεάτρῳ, περιελάμβανε τὰ ἔνδοξα ὀνόματα τῆς Μαλιβράντ, τῆς Γρίζιν, τοῦ Ρουβίν, τοῦ Λαμπλά, τοῦ Ταμπουρίνη καὶ ἄλλων πολλῶν. Αἱ παραστάσεις διεξήγοντο μετ' ἐντελείας σπανιωτάτης. Ἡμῖν τότε δέκα τριῶν καὶ ἡμίσεως ἐτῶν ἐξεπαιδευόμεν δ' ἐν τῷ λυκείῳ τοῦ Ἀγ. Λουδοβίκου καὶ εἶχον τὴν τιμὴν (διότι καὶ τὰ παιδιὰ ἔχουσι τὰς τιμὰς των) νὰ ἀποτελῶ μέρος τοῦ ὁμίλου τῶν μαθητῶν, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς ἐπιμελείας των δικαιούνται εἰς ἐξόδους ἐξαιρετικὰς. Ἠγάπων τὴν μουσικὴν ἐμπαθῶς καὶ ἡ μήτηρ μου, ἡ ὁποία ἐγνώριζεν ὅτι δὲν ἡδύνατο νὰ ἀνταμείψῃ κάλλιον τὴν ἐπιμελείαν μου ἢ διὰ τούτου, μοι ἀνήγγειλεν ὅτι τὴν ἐσπέραν ἐμέλλομεν νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν παράστασιν τοῦ *Don Zouán* ἐν τῷ Ἰταλικῷ θεάτρῳ. Ἡ εὐτυχία μου ὑπῆρξε τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε ἀμέσως ἔχασα τὴν ὁρεξίν μου καὶ ἡ μήτηρ μου μὲ ἠπειλῆσεν ὅτι «δὲν θὰ μὲ πάρῃ εἰς τὸ θέατρον» ἂν δὲν φάγω. Πρὸ τοιαύτης ἀπειλῆς, ἤμην ἱκανὸς ἥρωϊκῶς νὰ καταβροχθίσω ὅ,τι καὶ ἂν μοι προσέφερε. Ἐγευματίσας λοιπὸν πειθαρχικώτατα, καὶ ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ ἐγὼ βαίνοντες πρὸς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας ! Ἐνόμισα ὅτι ἐμέλλον νὰ εἰσέλθω ἐντὸς ἱεροῦ. Πράγματι δὲ μόλις εἰσήλθομεν εἰς τὴν αἴθουσαν, κατελήφθη ὑπὸ ἱερὰς τινος φρίκης, ὡς ἂν ἐπρόκειτο νὰ παραστῶ εἰς ἐπιβάλλουσιν καὶ φοβεράν μυσταγωγίαν. Ἐν συγκεχυμένῃ καὶ πρωτοφανεῖ συγκινήσει, κατελήφθη συγχρόνως ὑπὸ ἀναμίختου αἰσθημάτων πόθου καὶ φόβου. Ἐτοποθετήθημεν εἰς θεωρεῖον τετάρτης σειρᾶς. Οἱ γλίσχροι πόροι τῆς μητρὸς μου, ἥτις εἰργάζετο διὰ νὰ συντηρῇ τὰ τέκνα της, δὲν μᾶς ἐπέτρεπον νὰ ἀξιῶμεν καλλιτέραν θέσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ μετέβημεν εἰς τὸ θέατρον ἐνωρὶς μᾶς ἐτοποθετήσαν εἰς τὸ

ἐμπροσθεν μέρος τοῦ θεωρείου, λόγῳ τῆς προτεραιότητος. Ἐπεριμεινόμεν πολύ, μέχρις οὐ ἀναπειτασθῇ ἡ αὐλαία, ἀλλ' ἐγὼ οὐδόλως ἐπληξῃ. Ἠχῖθουσα τοῦ θεάτρου, ὁ ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς ὁροφῆς ἀνηρτημένος πολυέλαιος, τὸ μεγαλοπρεπές τοῦ ὅλου θεάματος μὲ ἐμάγειον. Τέλος ἠκούσθησαν οἱ τρεῖς καθιερωμένοι κτύποι· ὁ διευθυντής τῆς ὀρχήστρας ἐγείρει τὴν ράβδον του, σιγὴ δὲ θρησκευτικὴ βασιλεύει καθ' ὅλον τὸ θέατρον καὶ ἀρχίζει ἡ εἰσαγωγή. Δὲν ἐπιχειρῶ νὰ περιγράψω τί ᾔσθάνθην ἀπὸ τῶν πρώτων τόνων τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ φοβεροῦ τοῦτου προλόγου. Πῶς νὰ ἐπιχειρήσω τοιοῦτόν τι, ἀφοῦ καὶ σήμερον ἀκόμη, μετὰ πενηκονταετῇ καὶ ὀλοὴν αὐξάνοντα θαυμασμόν, πάλαι ἡ καρδιά μου καὶ ἡ χεὶρ μου τρέμει; . . . Ἐνθυμούμαι μόνον ὅτι ἐνόμιζα ὅτι μοῦ ὠμίλει Θεός τις· ὑπέπεσα εἰς εἶδος ἐκστάσεως ὁδυνηρῶς γλυκείας καὶ ἡμιθανῆς σχεδὸν ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἀνέκραξα: «Μητέρα, αὕτη εἶνε ἡ Μουσική». Ἡμην κυριολεκτικῶς ἔκφρων. Ποία θαυμασία ἔμπνευσις ἡ Ἐπιφάνεια τῶν Προσωπιδιοφόρων! Τὸ μουσικὸν αὐτῆς κάλλος εἶνε ἀνυπερέβλητον κατακληοῖ ἀκοὴν καὶ ψυχὴν· εἶνε ἀδάμας διαυγέστατος! Καὶ πόσα τοικῦτα τεμάχια ὑπάρχουν εἰς τὰ ἔργα τοῦ Μότσαρτ, εἰς τὸν *Μαγευμένον αὐλὸν*, τοὺς *Γάμους τοῦ Φιγαρώ*, εἰς τὸ *Ἐτακάμουν ὅλοι*, εἰς τὰς συμφωνίας του, τὰς συνκυλικίας του! Δὲν ἀριθμοῦνται. Καὶ ὅποια ἐντέλεια ἁρμονίας, ὅποσον μεγαλοπρεπῆς ἡ ἐντύπωσις ἦν προσενοῦσιν, ὅποσον λιτὸς ὁ τρόπος τῆς συνθέσεως! Ἐκ τούτων καταφαίνεται ἀριδῆλως ὅτι ἡ ἀληθὴς τῆς μεγαλοφυΐας σφραγὶς εἶνε ἀκριβῶς ἡ λιτότης αὕτη, ἡ ἀντιτεθειμένη πρὸς τὸν πλοῦτον τῆς ιδέας. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην συναισθανόμενος ὁ Μότσαρτ ἔδωκε ποτε ἐξόχως ὑπερήφανον ἀπάντησιν. Παρεστάθη ἐν Βιέννῃ ὁ *Δὸρ Ζουὰν*, ὁ αὐτοκράτωρ δ' ἐκάλεσε τὸν Μότσαρτ εἰς τὸ θεωρεῖόν του καὶ τῷ εἶπε:

— Κύριε Μότσαρτ συνθέσατε λαμπρὸν ἔργον· ἀλλ' εἰπέτε μου πόσας νότας περιέχει;

— Μεγαλειότατε, οὔτε μίαν περιττήν, ἀπήντησεν ὁ Μότσαρτ.

Ὁ Μότσαρτ ἔλεγε περὶ τοῦ *Δὸρ Ζουὰν* ὅτι συνέθεσεν αὐτόν, χάριν ἑαυτοῦ καὶ δύο ἢ τριῶν φίλων του. Ἡ οἰκεία συμβίωσις μετ' ὀλίγων ἀνθρώπων εἶνε ἡ ἀρίστη τοῦ βίου ἀπόλαυσις, εἶνε τὸ σκῆνωμα τῶν μεγάλων σκέψεων, ἡ φιλία, ὁ ἔρως, ἡ μεγαλοφυΐα (ἡ ἰδιαιτέρα αὕτη μορφή τῆς ἐκστάσεως), εἶνε τέλος ἡ πρὸς τὸ θεῖον ἐπικοινωνία. Ἡ τέχνη, ἐν τῇ πληρεστάτῃ αὐτῆς ἐκδοχῇ, εἶνε τὸ αἶσθημα τοῦ Καλοῦ, μεταβληθὲν εἰς ἐπιστήμην τοῦ Καλοῦ, εἶνε τὸ *Ὁρμέφυτον* μεταβληθὲν εἰς *Λόγον*. Ἐν παντὶ κλάδῳ τῶν ἐπιστημῶν ἡ πρὸς τὴν τελειότητα πρόοδος συνίσταται εἰς τὴν γνῶσιν καὶ τὴν αὐ-

στηροτέραν ἐφαρμογὴν τῶν διεπόντων τὸν κλάδον τοῦτον νόμων. Διὰ τοῦτο περὶ πάντων τῶν ἀριστοτεχνῶν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε ἀριστοτεχνίαι διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, ἂν καὶ ἐκ διαφόρων ἀπόψεων· οὗτος θὰ ἀνεύρῃ τὸν νόμον τῶν συγκινημάτων· ἐκεῖνος θὰ ἀναδειχθῇ διὰ τῆς τέχνης του περὶ τὴν χρῆσιν τῆς πυξίδος ἢ τῆς ἐνοργανώσεως τῆς μουσικῆς ταύτης πυξίδος. Δὲν σκοπῶ, οὐδ' ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ὀρίσω ἐνὶ ἐκάστῳ τὴν θέσιν του ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ ταύτῃ ἱεραρχίᾳ. Ἄλλ' ἐπιτραπήτω μοι νὰ ἀπειθῶν ὑπέρτατον καὶ ἀνεπιφύλακτον χαιρετισμὸν πρὸς τὴν ὑπέροχον μεγαλοφυΐαν τοῦ Μότσαρτ, ὅστις, κατ' ἐξαιρέσιν σπανιωτάτην, ἐνεβάθυνεν εἰς τὰ μυστήρια πάσης τελειότητος.

CHARLES GOUNOD.

Ο ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ

Μυθιστορία Ἰουλίου Κλαρετῆ.—Μετάφρασις Χ. Α.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ὁ Γκαρούς μὲ τὴν ὑπέρυθρον ὄψιν ἀνθρώπου καλῶς γευματίσαντος ἐζήτησε τὸν λόγον μετὰ τὸν ἀρχαιολόγον Δυροσέ, ἀρχίζων ἐκ νέου τὴν αἰώνιον περιγραφὴν τῶν στερήσεων τῶν πτωχῶν καὶ ἐρωτῶν τοὺς χωρικοὺς ἂν ἐπεθύμουν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν καιρὸν, καθ' ὃν οἱ κύριοι διέτασσον τοὺς ὑποτελεῖς των νὰ περιέρχωνται τὰ ἔλη καὶ νὰ ἐμποδίζωσι τοὺς βατράχους ἀπὸ τοῦ νὰ κοάζωσιν.

— Μὰ αὐτὸ δὲν συνέβη βέβαια ἐδῶ πέρα! εἶπε διακόπτων εἰς τῶν χωρικῶν.

— Πῶς τὸ εἰζεύρεις, πολῖτα; ἠρώτησεν ὁ Γκαρούς ὑπερηφάνως.

— Μπᾶ! Ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει νερό! Δὲν ὑπάρχει στάλα οὔτε διὰ τὰ λαχανικά μας!

— Νερόν! Ἰσως ὑπῆρχεν ἄλλοτε, ἐπανελάβεν ὁ Γκαρούς χωρὶς νὰ πτοηθῇ. Ὅτι ὑπῆρχε δὲ βεβαίως καὶ τώρα, ἂν ἐσυνάζοντο ὅλα τὰ δάκρυα, τὰ ὅποια γύνουν οἱ πτωχοὶ!

Ἐνῷ δὲ ὁ Τιβολιέ ἐκράυγαζε ἐχειροκρότει, καὶ οἱ φίλοι του μετ' αὐτοῦ ἐχαιρέτιζον διὰ παρατεταμένον ἐπευφημιῶν τὰς ἐμφαντικὰς ἀνοητικὰς τοῦ δημαγωγοῦ, ὁ Γκαρούς ἤρχιζε πάλιν ὡς ἔργανον τεχνητὸν ἐκτελοῦν πάντοτε τοὺς αὐτοὺς ἔχους, τὸν ἀπαραίτητον ἐπῳδόν, ποιικίλων ἄνωγας αὐτὸν τὴν φορὰν ταύτην διὰ περικοπῶν τοῦ Λαβρυγέρου καὶ δεικνύων εἰς τοὺς χωρικοὺς τί ἦσαν ἄλλοτε οἱ πατέρες των. «Ναί, πολῖτα, οἱ πατέρες σας, ἀκούετε; Ζῶα ἀτίθασσα, ἄνδρες καὶ θήλειες διεσκορπισμένοι εἰς τὰς πεδιάδας πελιδνοὶ καὶ ἡλιοκαεῖς. . .» Οἱ